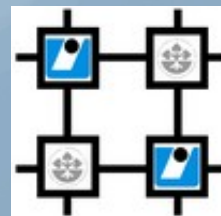
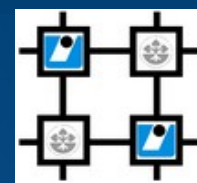

Klastrové a gridové počítanie

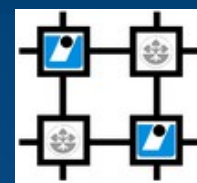
Ladislav Hluchý
Ústav informatiky SAV
Bratislava, Dúbravska cesta 9

▪ Moderné architektúry počítačov

- Multi-jadrové procesory
  - jadro - paralelizmus na úrovni inštrukcií
- Floatingpoint akcelerátory
- Grafické procesory (GPU)
- Komplexné hierarchie pamätí

- HPC klastre, superpočítače, gridy

▪ Architektúra aplikácie

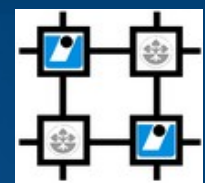
- vhodný **programovací model** schopný využiť čo najviac úrovní hardvérového paralelizmu
  - heterogénne jadrá, akcelerátory procesora
  - klaster
  - grid

▪ Nástroje a vývojové prostredia

- mali by poskytovať možnosť automatického návrhu paralelnej aplikácie na rôznych úrovniach abstrakcie, uplatnením rôznych stratégií na distribúciu kódu a údajov a použitím paralelných objektov rôznej granularity

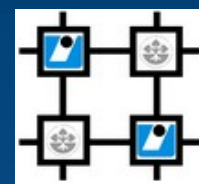
Paralelné programovanie

- **Prechod od sekvenčného programovacieho modelu k paralelnému** ⇒ **prehodnotenie predstavy toku procesu**
  - detekovanie činností, ktoré môžu byť vykonávané paralelne
  - zostavenie aplikácie ako štruktúrovanej množiny úloh spolu s definovaním závislostí medzi úlohami
  - vytvorenie vlákien (thread) v rámci úlohy a definovanie koordinácie medzi nimi a ich operáciami

Dekompozícia programu

▪ Základné stratégie

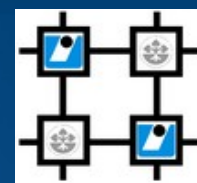
- dekompozícia podľa **úloh**: vlákna vykonávajú rozdielne činnosti
- dekompozícia podľa **dát**: vlákna vykonávajú tú istú činnosť nad rozdielnymi dátami
- dekompozícia podľa **toku dát**: výstup jedného vlákna slúži ako vstup pre iné vlákno

▪ Stratégia dekompozície

- voľba závisí od vlastností konkrétnej aplikácie
  - granularita, dominantnosť (výpočty, práca s údajmi, kolaboratívne činnosti)
- vyžaduje manažment simultánnych procesov a ich interakcií
  - komunikácie, synchronizáciu, vyváženie vyťaženia, škálovateľnosť
- významnú úlohu hrá empirické testovanie a vyhodnotenie

Kategórie výpočtov (granularita)

▪ Jemno-zrnné paralelné výpočty (High performance computing)

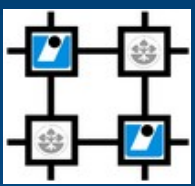
- pri vykonávaní úlohy každá z jej pod-úloh je silne závislá na výsledku iných pod-úloh
  - klastre, superpočítače, tesne viazané klastre s veľkým počtom procesorov a rýchlou komunikačnou sieťou

▪ Hrubo-zrnné paralelné výpočty (High throughput computing)

- pri vykonávaní úlohy každá z jej pod-úloh je relatívne nezávislá na výsledku iných pod-úloh (tj. oneskorenie pri obdržaní výsledku z jedného procesora nemá významný vplyv na činnosť iných procesorov)
  - voľne viazané siete výpočtových prostriedkov (napr. grid)

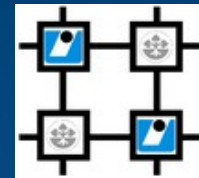
Architektúry počítačov – programovacie modely

- **Základný klasifikačný model** (M.J. Flynn, 1966)
  - **SISD** (Single Instruction, Single Data)
  - **SIMD** (Single Instruction, Multiple Data)
  - **MISD** (Multiple Instruction, Single Data)
  - **MIMD** (Multiple Instruction, Multiple Data)

- **MIMD architektúra**
  - **SPMD** (Single Program, Multiple Data) (F. Darema, 1984)
    - najrozšírenejší model paralelného programovania
  - **MPMD** (Multiple Program, Multiple Data)
    - master-worker, workflow, DAG
  - podľa vlastností fyzickej pamäte (SPMD, MPMD)
    - systémy s distribuovanou pamäťou, zdieľanou pamäťou, distribuovanou a zdieľanou pamäťou

Klastrové počítanie

▪ Moderný klaster s viac-jadrovými CPU

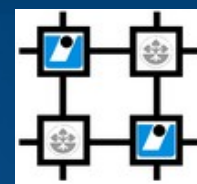
počítačový systém s distribuovanou a zdieľanou pamäťou

- množina nezávislých viac-jadrových procesorov, navzájom spojených prostredníctvom prepojovacej siete, ktorá umožňuje medzi-uzlovú komunikáciu
- každý procesor má svoju vlastnú pamäť (distributed memory - DM)
- všetky jadrá v rámci uzla zdieľajú jednu pamäť (shared memory - SM)

▪ Klastrové počítanie ⇒ hybridný programovací model

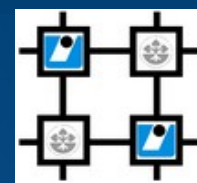
- uplatnenie technológií pre DM a technológií pre SM (prípadne aj technológií pre GPU)

▪ **System s distribuovanou pamäťou**

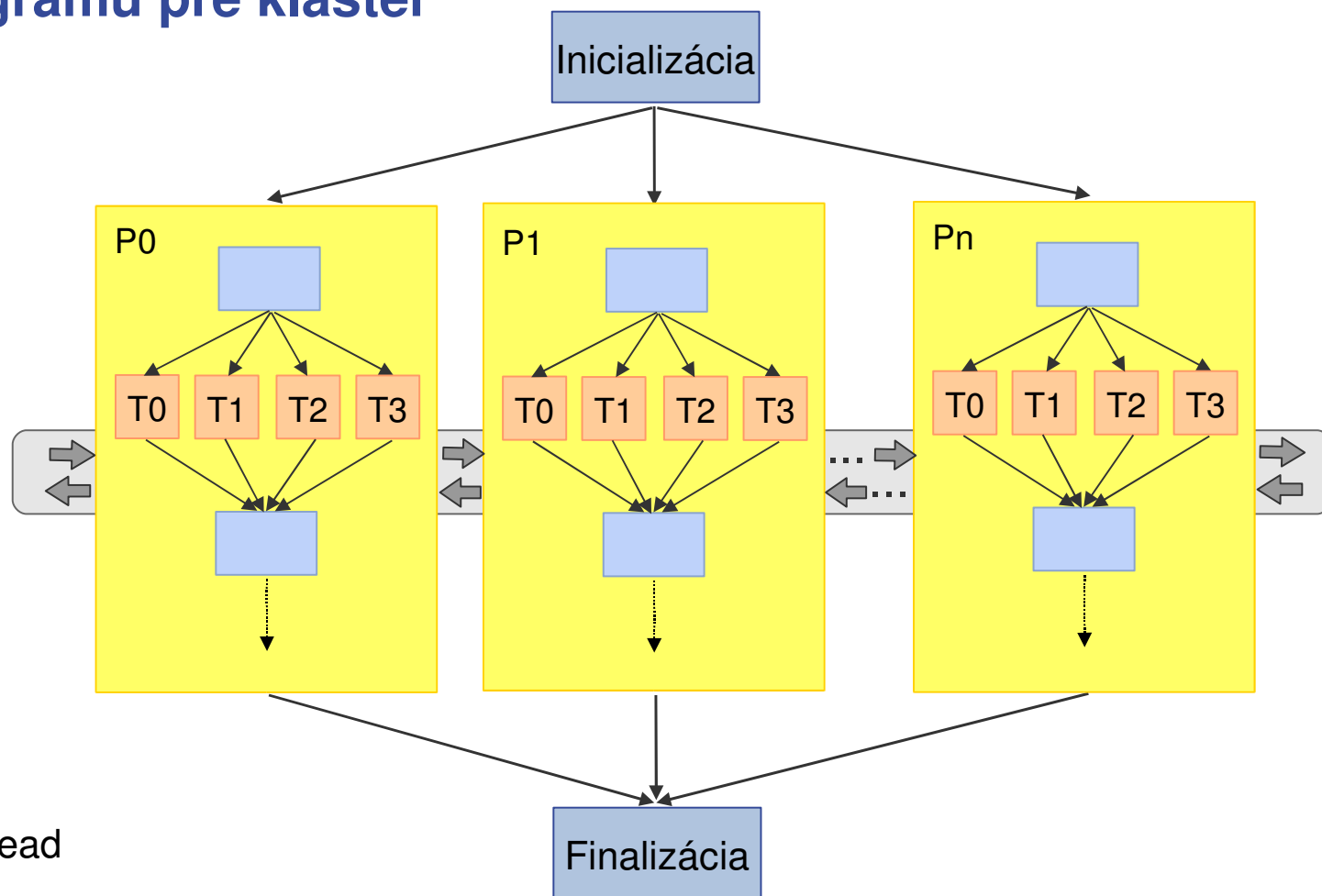
- každý procesor má svoj vlastný adresný priestor: výpočtové úlohy môžu operovať iba nad svojimi lokálnymi dátami
  - vzdialené dáta je nutné prenášať prostredníctvom komunikácií s inými procesormi (“message passing”) cez prepojavaciu sieť
  - kľúčovou otázkou je: ako distribuovať dáta aby sa predišlo častým komunikáciám medzi procesormi
- **MPI (Message Passing Interface)** – špecifikácie MPI-1 a MPI-2 sa stali štandardom pre implementáciu komunikácií a rôznych kolektívnych operácií nad procesormi
  - existuje veľa implementácií (pre Fortran a C) pre rôzne platformy
  - väčšina implementácií alokuje pri inicializácii programu fixný počet MPI procesov (jeden proces na CPU/jadro)

▪ **System so zdieľanou pamäťou**

- viac-jadrový procesor umožňuje zdieľanie jedného spoločného adresného priestoru pre všetky jadrá
  - nie je potrebné explicitné špecifikovanie dátových komunikácií
  - rôzne jadrá sa môžu navzájom rušiť pri zápise na rovnaké miesto pamäti – je nutné použiť synchronizačné mechanizmy (zámky, semaforey, bariéry)
  - pochopenie a manažment lokálnosti je zložitejší problém
- **OpenMP (Open Multiprocessing)** – dominantný programovací model na implementáciu “multi-threading” konceptu pre SM
  - API pre paralelné programovanie v jazykoch C/C++ a Fortran
  - explicitný “Fork-Join” model pre vykonávanie paralelného programu
  - hlavné komponenty: compiler directives, library routines, environment variables

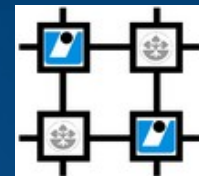
Model programu pre klaster

- P_i – MPI proces
- T_i – OpenMP thread
- tok riadenia
- ⇒ dátové komunikácie

Klastrové počítanie

▪ Vytvorenie úlohy

- vývoj kódu, kompilácia (Linux)
- vývoj skriptov (pre spustenie úlohy lokálne na klastri, automatizovanie procesu vykonávania úlohy)

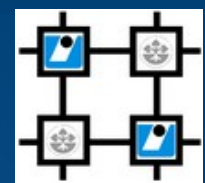
▪ Vykonanie úlohy

- prostredníctvom systému PBS (Portable Batch System)
- najpoužívanejšie príkazy:
  - **qsub** – predloží vstupný skript batch-serveru na vykonanie
  - **qstat** – požiada batch-server o výpis stavu úlohy
  - **qdel** – požiada batch-server o zrušenie úlohy

▪ Popis úlohy: **PBS shell-skript** (vstup pre “qsub”)

Klastrové počítanie

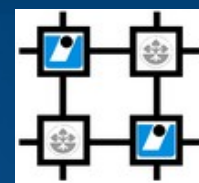

▪ PBS shell-skript (príklad)

```
#!/bin/sh
#PBS -l nodes=4:ppn=4
#PBS -N testing
#PBS -o std.out
#PBS -e std.err
#PBS -q local
#PBS -v OMP_NUM_THREADS=4
cd $PBS_O_WORKDIR
# . . . shell commands . . .
echo "Testing start: "`date`
`${MPI_PATH}/mpiexec --bynode -np 4 testing.exe input.dat
echo "Testing end: "`date`
exit
```


Gridové počítanie

▪ Grid

paralelný a distribuovaný systém, ktorý umožňuje zdieľanie, výber a zoskupenie geograficky distribuovaných autonómnych prostriedkov (výpočtových, úložných, softvérových, a iných) dynamickým spôsobom, v závislosti od ich dostupnosti, vybavenia, výkonnosti, ceny a používateľských požiadaviek na kvalitu služieb

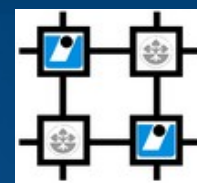
- súčasné výpočtové prostriedky: počítačové klastre

▪ Gridové počítanie ⇒ hybridný programovací model

- uplatnenie technológií pre klastrové počítanie a technológií webových a gridových služieb

Gridové počítanie

▪ Vytvorenie úlohy

- vývoj kódu, kompilácia (Linux) – ako pre klaster
- vývoj skriptov (pre spustenie úlohy na gride, automatizovanie procesu vykonávania úlohy)

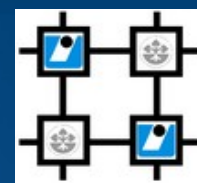
▪ Vykonanie úlohy

- prostredníctvom gridového middlewaru gLite (Globus)
EMI (European Middleware Initiative): gLite+ARC+UNICORE
- najpoužívanejšie príkazy (gLite WMS):
  - **glite-wms-job-submit** – predloženie úlohy na vykonanie
  - **glite-wms-job-status** – výpis stavu vykonávanej úlohy
  - **glite-wms-job-output** – výber výsledkov úlohy
  - **glite-wms-job-cancel** – predčasné ukončenie úlohy

▪ Popis úlohy: **skript v jazyku JDL** (Job Description Language) (vstup pre “glite-wms-job-submit”)

Gridové počítanie

▪ Typ úlohy (JDL pre glite WMS)

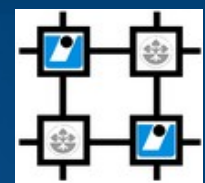
– **Job** - jednoduchá úloha

- **Normal** (štandardné vykonateľné programy a skripty, skripty spúšťajúce MPI programy)
- **Parametric** (množina identických úloh, ktoré bežia s rôznymi parametrami resp. dátami)
- **MPICH** (MPICH programy vykonateľné priamo)
- **Interactive** (štandardný vstup/výstup úlohy je priamo pripojený ku klientovi, ktorý spúšťa úlohu, bez presmerovania z/do súboru)

– **DAG** - graf závislých úloh

– **Collection** - množina nezávislých úloh

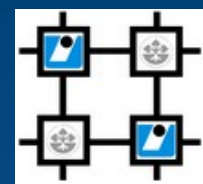

▪ Jednoduchá úloha

```
Type="Job";  
Jobtype="Normal";  
Executable="testing.exe";  
Arguments="input.dat";  
StdOutput="std.out";  
StdError="std.err";  
InputSandbox={ "testing.exe", "input.dat" };  
OutputSandbox={ "output.dat" };  
RetryCount=3;  
ShallowRetryCount=0;  
#Requirements=
```


Gridové počítanie

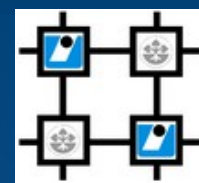

▪ MPI úloha

```
Type="Job";  
Jobtype="MPICH";  
CpuNumber=4;  
Executable="mpi-testing.exe";  
Arguments="input.dat";  
StdOutput="std.out";  
StdError="std.err";  
InputSandbox={ "mpi-testing.exe", "input.dat" };  
OutputSandbox={ "output.dat" };  
RetryCount=0;  
ShallowRetryCount=0;  
#Requirements=
```

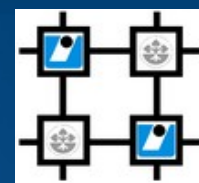

Gridové počítanie

- **MPI úloha** (spustená cez wrapper-skript)

```
Type="Job";  
Jobtype="Normal";  
CpuNumber=4;  
Executable="run_mpi-testing.sh";  
Arguments="4 mpi-testing.exe input.dat";  
StdOutput="std.out";  
StdError="std.err";  
InputSandbox={"run_mpi-testing.sh", "mpi-testing.exe", "input.dat"};  
OutputSandbox={ "output.dat", "mpistd.out"};  
RetryCount=0;  
Requirements= Member("OPENMPI",  
    other.GlueHostApplicationSoftwareRunTimeEnvironment);
```

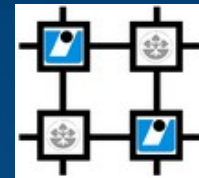

▪ Parametrická úloha

```
Type="Job";  
Jobtype="Parametric";  
Executable="par-testing.exe";  
Arguments="input_PARAM_.dat";  
Parameters=10;  
ParameterStart=0;  
ParameterStep=1;  
StdOutput="std.out";  
StdError="std.err";  
InputSandbox={ "par-testing.exe", "input_PARAM_.dat" };  
OutputSandbox={ "output_PARAM_.dat" };
```


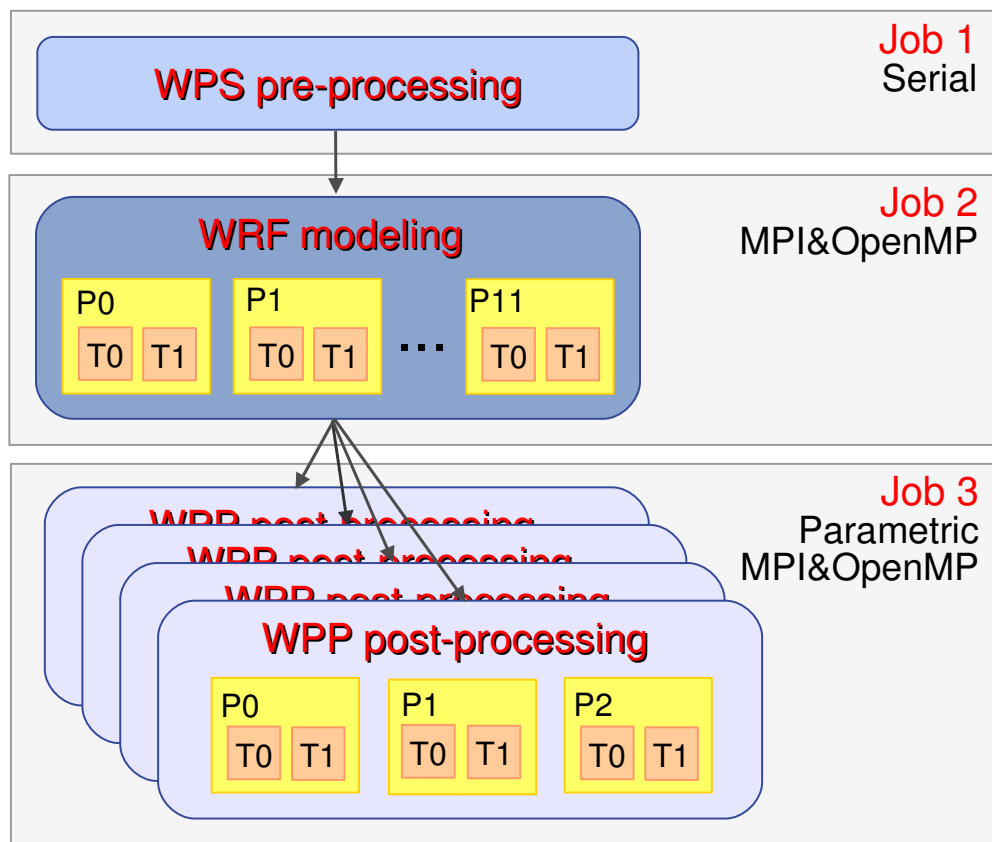
Gridové počítanie

▪ DAG úloha

```
Type="Dag";
DefaultRetryCount=0;
InputSandbox={ "input.dat" };
max_running_nodes=2;
nodes = [
  nodeA = [ description = [
    Jobtype="Normal";
    Executable="testingA.exe";
    InputSandbox={ "testingA.exe", root.InputSandbox[0] };
    ...
  ]; ];
  nodeB = [ description = [ . . . ]; ];
  dependencies = { nodeA, nodeB };
];
```

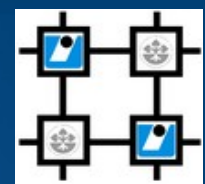
- Workflow WRF simulácie
(Weather Research and Forecast Model)

Pi – MPI proces, Ti – OpenMP thread, $\longrightarrow$ tok riadenia (závislosti)

Linky

- **EGEE**   <http://www.eu-egee.org>
- **EGI**   <http://www.egi.eu>
- **SlovakGrid**   <http://www.slovakgrid.sk>
- **MPI**   <http://www.mcs.anl.gov/research/projects/mpi>
- **OpenMP**   <http://openmp.org/wp>
- **gLite**   <http://glite.web.cern.ch/glite>
- **PBS**   <http://www.pbsworks.com>

Ďakujem za pozornosť!

